

Aleg. 035

Wniosek

mniejszości Komisji administracyjnej w sprawie reformy wyborczej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt reformy wyborczej.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki.

Głabiński, Tarnawski, Maiss, Jabłoński, Loewenstein, Vayhinger.

A)

U S T A W A

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§ 3, 11. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z 26. lutego 1861 Dz. u. p. Nr. 20.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§ 3, 11. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z 26. lutego 1861 Dz. u. p. Nr. 20. zostają uchylone, a w ich miejsce obowiązywać mają następujące postanowienia:

§. 3.

Sejm krajowy składa się z dwustu ośmiu Członków, a mianowicie:

a) z trzech arcybiskupów lwowskich, księcia biskupa krakowskiego, dwóch biskupów przemyskich, biskupa tarnowskiego i biskupa stanisławowskiego.

W razie wakującej stolicy arcybiskupiej, lub biskupiej, administrator dyecezyi jest Członkiem Sejmu krajowego;

b) z rektorów Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego, oraz szkoły politechnicznej we Lwowie,

c) z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie,

d) ze stu dziewięćdziesięciu sześciu wybranych posłów a mianowicie:

I. Czterdziestu czterech posłów z kuryi wielkiej posiadłości ziemskiej,

II. Czterdziestu jeden posłów z kuryi miast,

III. Ośmiu posłów z Izb handlowych i przemysłowych,

IV. Siedemdziesięciu dziewięciu posłów reszty gmin Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,

V. Dwudziestu czterech posłów kuryi powszechnego głosowania.

§. 11.

Wydział krajowy, jako zarządzający i wykonawczy organ reprezentacji kraju składa się pod przewodnictwem Marszałka krajowego, z ośmiu Członków wybranych z łona zgromadzenia sejmowego.

Marszałek krajowy mianuje na wypadek, gdy doznaje przeszkody, swego zastępcę z łona Wydziału krajowego, dla kierownictwa Wydziałem.

§. 12.

Jednego Członka Wydziału krajowego, wybierają posłowie wybrani z kuryi wielkiej posiadłości ziemskiej (§. 3. I.).

Jednego Członka Wydziału krajowego, wybierają posłowie wybrani z kuryi miast, oraz Izb handlowych i przemysłowych (§. 3. II. i III.).

Jednego Członka Wydziału krajowego, wybierają posłowie reszty gmin Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (§. 3. IV.).

Jednego Członka Wydziału krajowego, wybierają posłowie kuryi powszechnego głosowania (§. 3. V.).

Czterech Członków Wydziału krajowego wybiera Sejm ze swego grona, wybierając każdego członka Wydziału krajowego z osobna.

Artykuł II.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z chwilą rozpisania ogólnych wyborów sejmowych.

B)

U S T A W A

z dnia . . . . . zmieniająca niektóre postanowienia sejmowej ordynacyi wyborczej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienia §§. 2., 3., 4., 5., 6., 7., 12., 15., 40., 41. i 42. sejmowej ordynacyi wyborczej Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonej patentem z 26. lutego 1861 Dz. u. p. Nr. 20. zostają uchylone, a w ich miejsce obowiązywać mają następujące postanowienia:

§. 2.

Dla wyboru posłów z miast, następujące miasta stanowią okręgi wyborcze:

1. Biała
2. Bochnia
3. Brody
4. Brzeżany
5. Drohobycz
6. Jarosław
7. Jasło i Gorlice
8. Kołomyja
9. Kraków
10. Lwów
11. Nowy Sącz
12. Podgórze
13. Przemyśl
14. Rzeszów
15. Sambor
16. Sanok i Krosno
17. Stanisławów
18. Stryj
19. Tarnopol

- 20. Tarnów
- 21. Wadowice i Wieliczka
- 22. Złoczów.

§. 3.

Z kurii miast wybiera :

Lwów	10
Kraków	6

Kołomyja, Przemyśl, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów po 2 posłów; Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Drohobycz, Jarosław, Jasło i Gorlice, Nowy Sącz, Podgórze, Rzeszów, Sambor, Sanok i Krosno, Stryj, Wieliczka i Wadowice, Złoczów po jednym posle.

Wszyscy uprawnieni do wyboru, tworzą w każdym z tych miast jedno ciało wyborcze.

§. 4.

Z Izb handlowych i przemysłowych wybierają :

Izba handlowa i przemysłowa lwowska trzech posłów.

Izba handlowa i przemysłowa krakowska trzech posłów.

Izba handlowa i przemysłowa brodzka dwóch posłów.

Dla tych wyborów tworzą członkowie i zastępcy każdej Izby odnośne ciało wyborcze.

§. 5.

Każdy z 79 ciu powiatów politycznych w granicach swych terytoryalnych, tworzy osobny okręg wyborczy, dla wyboru posła z gmin wiejskich.

Miejscem wyboru dla każdego okręgu wyborczego gmin wiejskich jest siedziba powiatowej władzy politycznej.

§. 6.

Wyborcy wszystkich gmin położonych w jednym okręgu wyborczym (wyjąwszy miasta uprawnione do wyboru), tworzą jedno ciało wyborcze.

§. 7.

Dla wyboru posłów kurii powszechnego głosowania, następujące miasta, względnie grupy powiatów stanowią okręgi wyborcze :

1. Lwów miasto.
2. Kraków miasto.
3. Powiaty polityczne: Biała, Wadowice, Żywiec z głównem miastem wyboru Biała.
4. Pow. polit. Chrzanów, Kraków (bez m. Krakowa), Podgórze z głównem m. wyboru Kraków.
5. Pow. polit. Myślenice, Wieliczka, Bochnia z gł. m. wyb. Bochnia.
6. Nowy Targ, Limanowa, Nowy Sącz z gł. m. wyboru Nowy Sącz.
7. Gorlice, Grybów, Jasło z gł. m. wyboru Jasło.
8. Tarnów, Brzesko, Dąbrowa z gł. m. wyboru Tarnów.
9. Kolbuszowa, Ropczyce, Pilzno z gł. m. wyboru Ropczyce.
10. Mielec, Tarnobrzeg, Nisko, z gł. m. wyboru Tarnobrzeg.

11. Rzeszów, Strzyżów, Łańcut, Przeworsk, z gł. m. wyboru Rzeszów.
12. Krosno, Brzozów, Sanok, Lisko, z gł. m. wyboru Sanok.
13. Przemyśl, Dobromil, Mościska, Jaworów z gł. m. wyboru Przemyśl.
14. Jarosław, Cieszanów, Rawa ruska z gł. m. wyboru Jarosław.
15. Rudki, Sambor, Stare miasto, Turka z gł. m. wyboru Sambor.
16. Lwów powiat (bez miasta), Gródek, Żółkiew, Bóbrka z gł. m. wyboru Lwów.
17. Brody, Kamionka strum., Sokal, Złoczów z gł. m. wyboru Złoczów.
18. Zborów, Tarnopol, Zbaraż, Skałat z gł. m. wyboru Tarnopol.
19. Żydaczów, Dolina, Stryj, Drohobycz z gł. m. wyboru Stryj.
20. Brzeżany, Przemyślany, Rohatyn, Podhajce z gł. m. wyboru Brzeżany.
21. Stanisławów, Bohorodczany, Kałusz, Tłumacz z gł. m. wyboru Stanisławów.
22. Kołomyja, Śniatyn, Nadwórna, Peczeniżyn, Kosów z gł. m. wyboru Kołomyja.
23. Buczacz, Horodenka, Zaleszczyki z gł. m. wyboru Buczacz.
24. Trembowla, Czortków, Borszczów, Husiatyn z gł. m. wyboru Czortków.

§. 12.

Wybór posłów gmin wiejskich i kuryi powszechnego głosowania (§. 7.) z wyjątkiem okręgów wyborczych miast Lwowa i Krakowa odbywać się ma przez wyborców wybranych.

Każda gmina okręgu wyborczego wybiera na każde pięćset mieszkańców jednego wyborcę. Jeżeli wypadłe z podziału liczby mieszkańców przez 500 pozostałości wynoszą dwieście pięćdziesiąt lub więcej, uważane być mają za pięćset; jeżeli zaś mniej, jak dwieście pięćdziesiąt wynoszą, nie będą uwzględniane.

Pomniejsze gminy, których liczba mieszkańców nie docho- dzi pięciuset, wybierają jednego wyborcę.

Wybory w okręgach wyborczych miast Lwowa i Krakowa kuryi powszechnego głosowania odbywają się bezpośrednio.

§. 15.

Uprawnionym do wyboru posłów z kuryi powszechnego głosowania jest każdy własnowolny obywatel płci męskiej, który ukończył 24. rok życia i nie jest wykluczony od prawa wyborczego.

Każdy wyborca może swe prawo wyboru wykonywać osobiście w swoim okręgu wyborczym oraz w okręgu kuryi powszechnego głosowania.

Wyjątkowo mogą wyborcy z kuryi większych posiadłości wykonywać swe prawo głosowania przez pełnomocnika; ten musi w tej samej klasie wyborców mieć prawo wybierania i może zastępować tylko jednego wyborcę.

Uprawnieni do wyboru w kuryi większych posiadłości mający dobra w więcej niż w jednym okręgu położone, mają wykonywać swe prawo wyborcze w tym okręgu, w którym leżą ich najwyżej opodatkowane dobra.

Uprawnieni do wyboru z kuryi wyborczych miast, gmin wiejskich lub z kuryi ogólnej, jeżeli są członkami kilku gmin, mogą wykonywać prawo wyborcze tylko w tej gminie, w której zwykle zamieszkują.

§. 40.

Głosowanie odbywa się we wszystkich kuryach tajnie za pomocą kartek do głosowania. Wolno jednak wyborcy oddać swój głos ustnie.

Przy wyborze kartkami można używać tylko kartek do głosowania wydanych przez władzę, pod nieważnością głosu.

§. 41.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma się przekonać Komisyja wyborcza, że urna przeznaczona na składanie kartek wyborczych jest próżna.

Głosowanie rozpoczyna się od oddania głosów przez członków Komisyji wyborczej. Potem głosują wyborcy.

Przewodniczący Komisyji wyborczej odbiera od każdego wyborcy złożoną przez niego kartkę do głosowania, wkłada każdą z osobna do urny wyborczej i czuwa nad tem, by zamiast jednej kartki nie oddano ich więcej.

Każdy wyborca ma przy oddawaniu kartki do głosowania przedstawić swą kartę legitymacyjną.

Przy głosowaniu ustnem winien wyborca dokładnie oznaczyć tę osobę, a względnie te osoby, na które głosuje.

§. 42.

Oddanie głosu ma być uwidocznione w liście wyborczej obok nazwiska wyborcy w przygotowanej na to kolumnie.

Tego wpisu dokonuje sekretarz w liście wyborczej, a jeden z członków Komisyji wyborczej w wykazie głosowania, w którym należy przytoczyć po imieniu osoby głosujące, a przy wyborach przez pełnomocników w klasie wyborczej wielkiej posiadłości ziemskiej (najwyżej opodatkowanych) te osoby, w których zastępstwie oddano głosy, tudzież ich zastępców.

Wykaz głosowania stanowi kontrolę głosów na liście wyborczej zapisanych.

Artykuł II.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z chwilą rozpisania ogólnych wyborów sejmowych.
